דעם רבינ'ס ליכט

אַייעֶרע קִינְדֶער זָאלְט אִיר מוֹדִיעַ זַיין
וָואס דָא הָאט זִיךְ גִיטָאן (שיהר"ן ר"ט)

דער ריינער קוואל

צֶעבְּרֶעך דֶעם שָׁאלַאכְץ!

מִיר שְׁטֵייעֶן שׁוֹין פּוּנְקְט אִינְמִיטְן דִי הֵיילִיגֶע סְפִירָה טֶעג, אוּן בִּפְרָט דֶער שַׁבָּת וֶועלְן אַלֶע אִידִישֶׁע קִינְדֶער לֵיינֶען אִין דֶער תּוֹרָה דֶער פָּסוּק, 'וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הֲבִיאֲכֶם אֶת עֹמֶר הַתְּנוּפָה שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה' (ויקרא כג, טו). שְׁטֵייט דָארְט אַז דֶער כֹּהֵן הָאט אוֹיפְגֶעהוֹיבְּן דֶעם עֹמֶר - דֶער קָרְבָּן שְׂעוֹרִים אַ תְּנוּפָה לה'. לָאמִיר זֶען וִויאַזוֹי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אוּן ר' נָתָן בְּרֶענְגֶען עֶס אַרָאפּ פַאר יֶעדְן אֵיינֶעם פוּן אוּנְז, לַעֲבוֹדָה וּלְמַעֲשֶׂה אוּן וִוי אַזוֹי אִיז אַקְטוּעֶל דִי עֲבוֹדָה פוּן סְפִירָה, דוּרְכְאוֹיס דֶעם גַאנְצְן יָאר.

יֶעדְן טָאג נָאךְ סְפִירַת הָעֹמֶר זָאגְט מֶען בַּיי דִי תְּפִלָּה פוּן רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַז דִי מַטָּרָה פוּן סְפִירָה אִיז אַז מְ'זָאל זוֹכֶה זַיין 'לְקַדְּשֵׁינוּ וּלְטַהֲרֵינוּ בִּקְדֻשָּׁתְךָ הָעֶלְיוֹנָה'. זִיךְ מְקַדֵּשׁ אוּן מְטַהֵר זַיין פוּן דִי טוּמְאָה אוּן פוּן דִי זֻהֲמָה, וָואס דָאס אִיז דִי אַלֶע נִישְׁט גוּטֶע תַּאֲווֹת וּמִדּוֹת רָעוֹת.

מִיר וִוילְן דֶערְגְרֵייכְן נָאכְן צֵיילְן פוּפְצִיג טֶעג צוּ בַּאקוּמֶען אַ נַייעֶ תּוֹרָה. אַזוֹיוִוי ס'אִיז בַּאוואוּסְט אַז יֶעדֶעס יָאר בַּאקוּמְט מֶען אַ נַייעֶם דֶערְהֶער, נַייעֶ כֵּלִים צוּ מְקַיֵּים זַיין דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה, אוּן קִיּוּם הַתּוֹרָה.

ווַייל לִכְאוֹרָה אִיז דִי תּוֹרָה שׁוֹין גֶעגֶעבְּן גֶעוָוארְן בַּיים בַּארְג סִינַי, דַאן וָואס אִיז פְּשַׁט אַז יֶעדֶעס יָאר אִיז דָא אַ נַייעֶ קַבָּלַת הַתּוֹרָה? נָאר יֶעדֶעס יָאר בַּאקוּמְט מֶען אַ נַייעֶ פַארְשְׁטַאנְד, אוּן הַכָּרָה, אַ נַייעֶם גֶעשְׁמַאק, עֵצוֹת צוּ מְקַיֵּים זַיין דֶעם הֵיילִיגְן תּוֹרָה.

דֶערִיבֶּער הָאט אוּנְז דִי תּוֹרָה גֶעגֶעבְּן אַ מִצְוָה צוּ צֵיילְן מִיט'ן מוֹיל יֶעדְן טָאג גְלַייךְ וֶוען עֶס הֵייבְּט זִיךְ אָן אַ נַייעֶר טָאג, דַארְף מֶען אַרוֹיסְזָאגְן מִיטְ'ן מוֹיל 'הַיּוֹם' הַיינְט אִיז אַזוֹיפִיל טֶעג צוּם עֹמֶר. מֶען זֶעט פוּן דֶעם אַז דֶער דִּבּוּר אִיז אַ אוֹיסֶערְגֶעוֶוענְלִיכֶער כֹּחַ צוּ דֶערְמַאנֶען אַ מֶענְטְשׁ. אַזוֹי וִוי דֶער פָּסוּק זָאגְט, כִּי מִדֵּי דַבְּרִי בּוֹ זָכֹר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד (ירמיהו לא, יט). וֶוען מֶען רֶעדְט אַרוֹיס אַ זַאךְ, גֶעדֶענְקְט מֶען עֶס.

ר' נָתָן אִיז מַסְבִּיר אִין הִלְכוֹת פִּקָּדוֹן אַ ווָאוּנְדֶערְבַּארֶע הֲלָכָה אוֹיף סְפִירַת הָעֹמֶר. אַז יֶעדְן טָאג הֵייבְּט זִיךְ דֶער טָאג אָן מִיט טוּנְקְלְקֵייט, מִיט חֹשֶׁךְ. דָאס מֵיינְט אַז דִי סִטְרָא אַחֲרָא ווִיל אוּנְז יֶעדְן טָאג אוֹיפְוַוייזְן: דוּ זֶעסְט דָאךְ אַז ס'אִיז טוּנְקְל, עֶס אִיז נִישְׁט קְלָאר. ס'אִיז דָא בִּלְבּוּלִים אוּן מְנִיעוֹת. יֶעדְן טָאג אִיז דָא אַנְדֶערֶע שְׁטֶערוּנְגֶען, פְרִישֶׁע בִּלְבּוּלִים, טִרְדוֹת אוּן מְנִיעוֹת צוּ דִינֶען דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְן אוּן צוּ דַאוֶוענֶען בְּכַוָּנָה, צוּ לֶערְנֶען תּוֹרָה אוּן מַאכְן מִצְווֹת מִיט אַ חֵשֶׁק, מִיט אַ בְּרֶען אוּן הִתְלַהֲבוּת אַזוֹיוִוי אַן עֶרְלִיכֶער אִיד דַארְף זִיךְ פִירְן.

אָבֶּער מֶען דַארְף גֶעדֶענְקֶען אַז דִי אַלֶע פִינְסְטֶערְנִישְׁן, אַלֶע הַסְתָּרוֹת אוּן מְנִיעוֹת זֶענֶען נָאר וִוי אַ שָׁאלַאכְץ וָואס נֶעמְט אַרוּם דִי פְרוּכְט. צוּם בַּיישְׁפִּיל וֶוען אַ אִינְגֶל וִויל עֶסְן אַ נִיסְל, אוֹיב הָאט עֶר קֵיינְמָאל בֶּעפָאר נִישְׁט גֶעזֶען אַזַא נִיסְל וֶועט עֶר זָאגְן: "ס'אִיז אַ שְׁטִיק קְלָאץ, אַ הַארְט שְׁטִיקְל הָאלְץ".

וֶועסְטוּ אִים זָאגְן נֵיין: "נֶעם אַ הַאמֶער, צֶעבְּרֶעך דֶעם שָׁאלַאכְץ, וֶועסְטוּ טְרֶעפְן דֶערִין אַ גֶעשְׁמַאקֶע נִיסֶעלֶע."

דער ריינער קוואל

המשך פון זייט 1

מֶען דאַרְף וִויסְן אַז דִי שָׁאלַאכְץ אִיז נָאר אַ שָׁאלַאכְץ, אוּן מֶען דאַרְף אַרייַנְגֵיין אִין דִי פְּנִימִיּוֹת אוּן דָארְט אִיז בַּאהאַלְטְן אַ פְּרִי מָלֵא-טַעַם.

דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ דאַרְף אַ מֶענְטְש וִויסְן אַז יֶעדְן טָאג אִיז דָא פְּרִישֶׁע בִּלְבּוּלִים אוּן בַּאזוּנְדֶערֶע מְנִיעוֹת אוּן עֶס דאַכְט זִיךְ פַאר אַ מֶענְטְשׁ אַז דֶער טָאג וֶועט נִישְׁט גֶערֶעכְנְט וִוי אַ טָאג פוּן זַיין לֶעבְן. מֶען קֶען הֶערְן וִוי אִינְגֶל זָאגְט אַמָאל: "הַיינְטִיגֶער טָאג קֶען מֶען נִישְׁט דִינֶען דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְן!" אַזוֹי וַויל רוֹב וֶועלְט זָאגְט: "הַיינְט אִיז עֶרֶב שַׁבָּת - אַ שְׁוֶוערֶע טָאג", "יֶעצְט אִיז עֶרֶב פֶּסַח", "בֵּין הַזְּמַנִּים אִיז נִישְׁט קֵיין צַייט". וֶוער רֶעדְט פוּן חוֹל הַמּוֹעֵד, וִוי אִיז דָא צַייט צוּ לֶערְנֶען? ווידֶער אַ טַעֲנָה "הַיינְט אִיז זוּנְטָאג", מָארְגְן הָאבּ אִיךְ אַ חֲתוּנָה אוּן נֶעכְטְן הָאבּ אִיךְ גֶעהַאט אַ נְסִיעָה, אוּן אַזוֹי יֶעדְן טָאג הָאט דֶער יֵצֶר הָרָע תֵּירוּצִים פַארְוָואס קֶען מֶען נִישְׁט דִינֶען דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְן מִיט אַ פְּרִישְׁקֵייט מִיט אַ בְּרֶען אוּן מִיט אַ חִיּוּת.

דֶערְפַאר הָאט אוּנְז דֶער תּוֹרָה גֶעגֶעבְּן אַ מִצְוָה וָואס הֵייסְט מִצְוַת סְפִירַת הָעֹמֶר, אַז דוּ ווִילְסְט בַּאקוּמֶען דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה דַארְפְסְטוּ וִויסְן אַז גְלַייךְ אָנְהֵייבּ טָאג דַארְפְסְטוּ זָאגְן 'הַיּוֹם יוֹם'. הַיינְט אִיז אַ טָאג! נִישְׁט קֵיין חִילוּק וָואס דֶער טָאג וֶועט דִיר בְּרֶענְגֶען, וָואס דוּ וֶועסְט אַרייַנְכַאפְּן אָדֶער נִישְׁט, קוֹדֶם זָאלְסְטוּ גֶעדֶענְקֶען אַז ס'אִיז אַ טָאג! אוּן טָאמֶער ס'אִיז דִיר שְׁוֶוער, קֶען מֶען זִיךְ שְׁטַארְקְן לוֹיט דִי מִדּוֹת וָואס מֶען הָאט יֶענֶעם טָאג. מֶען קֶען אָפְּמַאכְן אַז דֶעם טָאג וֶועל אִיךְ דַאוֶוענֶען גֶעשְׁמַאק, הַיינְט קֶען מֶען לֶערְנֶען גֶעשְׁמַאק וֶועט מֶען מֶער לֶערְנֶען. עֶס זֶענֶען פַארְהַאנֶען טֶעג וָואס מֶען קֶען מַאכְן חֶסֶד זָאל מֶען מַאכְן חֶסֶד. עֶס אִיז מִיר אִיצְטֶער גְרִינְגֶער צוּ זָאגְן תְּהִלִּים וֶועל אִיךְ זָאגְן תְּהִלִּים. אוֹיבּ קֶען אִיךְ הַיינְט נָאר זָאגְן לִקּוּטֵי תְּפִלּוֹת וֶועט מֶען דָאס זָאגְן.

עֶס שְׁטֵייט אִין מִשְׁנָה רָצָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת, דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער הָאט גֶעגֶעבְּן פַאר אִידִישֶׁע קִינְדֶער אַסַאךְ מִצְוֹת אוּן מֶען קֶען זִיךְ מְחַיֶּה זַיין יֶעדְן טָאג מִיט אַנְדֶערֶע לִמּוּדִים אוּן מִצְוֹת. דֶער עִיקָּר אִיז אַז אַ מֶענְטְשׁ זָאל נִישְׁט קֵיין טָעוּת הָאבְּן אַז דֶער הַיינְטִיגֶער טָאג אִיז בָּטֵל אוּן עֶר לָאזְט עֶס אַוֶועקְפְלִיעֶן וִוי אַ רוּיעֶך.

אַ מֶענְטְשׁ דַארְף וִויסְן אַז עֶר וֶועט דַארְפְן גֶעבְּן דִין-וְחֶשְׁבּוֹן אוֹיף יֶעדְן טָאג אוּן אֲפִילּוּ אוֹיף יֶעדֶע שָׁעָה. אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה. אַז דִי זִיבְּן וָואכְן פוּן דִי סְפִירָה דַארְפְן זַיין גַאנְץ, עֶס דַארְף זַיין בִּשְׁלֵמוּת. דָאס מֵיינְט אַז קֵיין שׁוּם רֶגַע אוּן קֵיין שׁוּם מִינוּט זָאל נִישְׁט פַארְלוֹירְן וֶוערְן.

דָאס אִיז אוֹיךְ מְרַמֵּז אוֹיף דָאס לֶעבְּן פוּן אַ מֶענְטְשׁ, וַוייל זִיבְּן וָואכְן אִיז מְרַמֵּז אוֹיף אַלֶע זִיבְּן טֶעג פוּן דִי וָואךְ. זוּנְטָאג הֵייבְּט זִיךְ אָן נַייעֶ זִיבְּן טֶעג נִישְׁטָא קֵיין אַכְט טֶעג אִין אַ וָואךְ, נָאר זִיבְּן טֶעג. עֶס אִיז מְרַמֵּז אוֹיף זִיבְּן טֶעג וָואס חַזֶר'ט זִיךְ אִיבֶּער זִיבְּן, זִיבְּן, זִיבְּן, אוּן אַ מֶענְטְשׁ דַארְף וִויסְן אַז אַלֶע טֶעג אוּן אַלֶע מִינוּטְן זֶענֶען גֶעצֵיילְט, אוּן מֶען טָאר נִישְׁט אָפְּלֵייגְן אוֹיף מָארְגְן, הַלְוַאי זָאל עֶר מָארְגְן עֶנְדִיגְן דֶעם חוֹב וָואס עֶר דַארְף מָארְגְן אוֹיסְפִירְן.

יֶעדְנְסְפַאל, אַ מֶענְטְשׁ זָאל נִישְׁט זָאגְן אַז מָארְגְן וֶועט עֶר דִינֶען דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְן, אַזוֹיוִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט אִין תּוֹרָה רע"ב 'הַיּוֹם אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ'. וֶוער עֶס ווִיל דִינֶען דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְן עֶר ווִיל פָאלְגְן דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְנ'ס קוֹל דַארְף עֶר וִויסְן אַז דֶער עִיקָּר אִיז "הַיּוֹם, נָאר הַיינְטִיגְן טָאג."

זָאגְט ר' נָתָן אַז דוּרְכְדֶעם וָואס מֶען צֵיילְט נַיין אוּן פֶערְצִיג טֶעג אוּן מֶען גֵייט אַרוֹיס פוּן אַלֶע טוּמְאוֹת מִצְרַיִם אוּן מֶען בַּאקוּמְט דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה שָׁבוּעוֹת דַארְף מֶען שׁוֹין שְׁפֶּעטֶער נִישְׁט צֵיילְן מִיט'ן מוֹיל דִי סְפִירָה, וַוייל מֶען וֶועט עֶס שׁוֹין מִמֵּילָא אַ גַאנְצֶע יָאר גֶעדֶענְקֶען דוּרְךְ דִי הֵיילִיגֶע מִצְוָה פוּן סְפִירַת הָעֹמֶר.

דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן אַז בִּזְכוּת דֶער הֵיילִיגֶער תַּנָּא רֶבִּי שִׁמְעוֹן וָואס עֶר וֵוייסְט דֶער סוֹד פוּן סְפִירַת הָעֹמֶר אַזוֹיוִוי אַלֶע אִידְן זִינְגֶען 'בַּר יוֹחָאי... שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת סוֹד חֲמִשִּׁים'. דֶער הֵיילִיגֶער ר' שִׁמְעוֹן וֵוייסְט דֶעם סוֹד חֲמִשִּׁים, דֶער שַׁעַר פוּן מָשִׁיחַ דֶער שַׁעַר פוּן תְּשׁוּבָה פוּן תְּהִלִּים. בִּזְכוּת דֶעם זָאל זִיךְ עֶפֶענֶען פַאר אוּנְז אַלֶע שְׁעָרִים, אוּן נָאךְ דָאס יָאר זָאל מֶען זוֹכֶה זַיין צוּ דִי גְאוּלָּה מָשִׁיחַ זָאל נִתְגַּלֶּה וֶוערְן מִיט רֶבִּי שִׁמְעוֹן אוּן מִיט אַלֶע צַדִּיקִים, אוּן עֶס זָאל זַיין אַ גְאוּלָּה בְּרַחֲמִים וַחֲסָדִים מְגֻלִּים.

איין מעשה'לע

בַּיים טַאטְן אִין וַויינְגָארְטְן

"קוּמְט מְ'גֵייט," הָאט מַיין טַאטֶע אוּנְז גֶערוּפְן.

"וואוּ גֵייט מֶען יֶעצְט?" הָאבּ אִיךְ גֶעפְרֶעגְט שׁוֹין צוּם וִויפִילְסְטְן מָאל אִין דִי לֶעצְטֶע שְׁטִיק צַייט זַייט מִיר זֶענֶען אַרוֹיסְגֶעפָארְן קַיין חוּץ-לָאָרֶץ צוּ וַויילְן בַּיי דִי זֵיידֶעס אוּן בַּאבֶּעס אִיבֶּער יוֹם טוֹב.

מִיר הָאבְּן זִיךְ גֶעוַואלְגֶערְט מִיט זֶעק אוּן פֶּעק אִיבֶּער דִי וֶועגְן. סְ'אִיז גֶעוֶוען אַ שְׁוֶוערֶע נְסִיעָה. אוֹיפְ'ן וֶועג אַהִין הָאבְּן מִיר זִיךְ אָפְּגֶעשְׁטֶעלְט אִין אֵייךָאפֶּע פַאר נַיין שָׁעָה. דֶערְנָאךְ זֶענֶען מִיר עֶנְדְלִיךְ אָנְגֶעקוּמֶען. לְכַתְּחִלָּה הָאבְּן מַיינֶע עֶלְטֶערְן גֶעזוּכְט אַ דִירָה צוּ קֶענֶען אַיינְשְׁטֵיין דִי גַאנְצֶע צַייט אִין זֶעלְבְּן פְּלַאץ, אָבֶּער אַזוֹי וִוי זֵיי הָאבְּן גֶעזוּכְט אַ הַכְנָסַת אוֹרְחִים הָאט זִיךְ נִישְׁט גֶעמַאכְט אַ דִירָה וָואס מִיר הָאבְּן גֶעקֶענְט בְּלַייבְּן. אַזוֹי אִיז אוֹיסְגֶעקוּמֶען אַז יֶעדֶע פָּאר טֶעג הָאבְּן מִיר זִיךְ גֶעדַארְפְט אֵיינְפַּאקְן דִי רֶענְצְלֶעך, אַריינְשְׁלֶעפְּן דִי פֶּעקְלֶעךְ אִין קַאר אוּן דֶערְנָאךְ אַרוֹיס אוּן זִיךְ וִוידֶער פְּלַאצִירְן אִין אַ נַייעֶ אַכְסַנְיָא.

מַיין מַאמֶע הָאט שְׁוֶוער גֶעאַרְבֶּעט צוּ פִירְן דִי סֵדֶר מִיט דִי קִינְדֶער אִין דֶער פְרֶעמְד. דִי שְׁפְּרַאךְ אִיז אִיר גֶעוֶוען אוּמְבַּאקַאנְט, דִי גַאסְן אוּן גֶעשֶׁעפְטְן אַזוֹי ווִילְד פְרֶעמְד. אוּן אִינְצְוִוישְׁן דַארְף זִי קָאנְטְרָאלִירְן דִי קְלֵיינֶע קִינְדֶער וֶועלְכֶע טַאנְצְן ווִילְד אַרוּם וִוי בַּיים טַאטְן אִין וַויינְגָארְטְן.

סְ'אִיז גֶעוֶוען אַ חִידוּשׁ וִוי דִי גְרוֹיסֶע קִינְדֶער הָאבְּן גֶעמוּטְשֶׁעט אוּן זֶענֶען גֶעוֶוען אוּמְבַּאקְוֶועם פוּן דִי נְסִיעָה אָבֶּער דִי קְלֵיינֶע קִינְדֶער הָאבְּן נִישְׁט גֶעהַאט דִי קְלֶענְסְטֶע דְאָגָה אוֹיף דֶער וֶועלְט. יֶעדְן טָאג אִיז מֶען גֶעגַאנְגֶען צוּ אַ נַייעֶ בַּאבֶּע, אַלֶע מוּמֶעס זֶענֶען גֶעוָוארְן, "בַּאבִּי", זֵיי הָאבְּן גֶעקֵייט גוּטֶע זַאכְן מִיט וָואס מֶען הָאט זֵיי בַּאוָוארְפְן אוּן פַּארְטִיג. וָואס אִיז אַ נַפְקָא מִינָהּ אוֹיבּ מֶען דַארְף זִיךְ יֶעצְט פַּאקְן פֶּעקְלֶעךְ אוּן גֵיין צוּ אַ נַייעֶ דִירָה? וֶועמֶען גֵייט דָאס אָן? מֶען גֵייט מִיט טַאטִי אוּן מַאמֶע וֶועלְכֶע פִירְן אוּנְז אוּן סְ'אִיז גֶענוּג.

"קוּקְטְס קִינְדֶער," הָאט אוּנְזֶער טַאטֶע גֶעוִויזְן. "מִיר דַארְפְן זַיין פּוּנְקְט וִוי אַ קְלֵיין קִינְד אִין דִי הֶענְט פוּן אַ מַאמֶע וִוי דָוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם דְרוּקְט זִיךְ אוֹיס אִין תְּהִלִּים כְּגָמֻל עֲלֵי אִמּוֹ (תהלים קלא, ב).

וָואס אִיז דִי נַפְקָא מִינָהּ אוֹיבּ מִיר זֶענֶען אַהֶער אָדֶער אַהִין, אַז מִיר זֶענֶען אוֹיפְ'ן שׂוֹיס פוּן כִּבְיָכוֹל דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער אִיז שׁוֹין אַלֶעס גוּט מְסֻדָּר.

אַ נִיגוּן
פוּן פְרַיינְטְשַׁאפְט
שִׁיר יְדִידוּת

אַ פְרֵייד הָאט אַרוּמְגֶענוּמֶען אַלֶע בְּרֶסְלֶבֶ'ער חֲסִידִים פוּן דִי שְׁטֶעטְלֶעך אוּן דֶערְפְלֶעך אַרוּם פּוֹילְן, אַ גוּטֶע שְׁמוּעָה הֶערְט זִיךְ אִין דִי לוּפְטְן, אַז ר' יִשְׂרָאֵל הַיילְפְּרִין (קַארְדוּנֶר) זַצַ"ל אִיז שוֹין בָּרוּךְ ה' צוּרִיקְגֶעקוּמֶען פוּן זַיין נְסִיעָה קַיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל צוּרִיק קַיין פּוֹילְן. דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט אַסַאךְ גֶערֶעדְט וֶועגְן דִי גְרוֹיסְקֵייט אוּן קְדוּשָּׁה פוּן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אוּן דִי גֶעוַואלְדִיגֶע זְכִיָּה אוּן תִּיקּוּן אֲפִילוּ נָאר צוּ גֵיין דָארְט אַפָּאר טְרִיט. דֶערִיבֶּער פְלֶעגְן אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אַרוּמְגֵיין מִיט אַ גְרוֹיסֶע בֶּענְקֶענִישׁ צוּ פָארְן קַיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אוּן הָאבְּן אַסַאךְ גֶעהָאפְט אוּן גֶעבֶּעטְן דֶעם בַּאשֶׁעפֶער זוֹכֶה זַיין דָארְט אָנְצוּקוּמֶען אֲפִילוּ נָאר אוֹיף אַ בַּאזוּךְ.

וִוי נָאר דִי שְׁמוּעָה אִיז אָנְגֶעקוּמֶען הָאט יֶעדֶער גֶעוַוארְט זִיךְ צוּ טְרֶעפְן מִיט ר' יִשְׂרָאֵל זַצַ"ל אוּן הֶערְן פוּן אִים אַבִּיסְל וֶועגְן זַיין נְסִיעָה, צוּ בַּאקוּמֶען אַ גְרִיס פוּן הֵיילִיג לַאנְד. אוֹיךְ ר' יִצְחָק בְּרֵייטֶער הי"ד וָואס אִיז גֶעוֶוען אַ בְּרֶסְלֶבֶער מַשְׁפִּיעַ אִין וַוארְשֶׁע, עֶר אִיז גֶעוֶוען בַּאוואוּסְט אַז עֶר הָאט גֶעבְּרֶענְגְט אָן אַ שִׁיעוּר נַייעֶ מְקֹרָבִים צוּם רֶבִּינְ'ס אוֹר, מִיט זַיינֶע שִׁעוּרִים וָואס עֶר פְלֶעגְט אִיבֶּערְגֶעבְּן, וָואס אִיז גֶעוֶוען פוּל מִיט אֱמֶת אוּן תְּמִימוּת הָאט בַּאנוּמֶען וֶוער עֶס הָאט אִים נָאר גֶעהֶערְט. אוֹיךְ עֶר הָאט גֶעהַאט אַסַאךְ כִּסּוּפִין אוּן בֶּענְקְשַׁאפְט אַרוֹיפְצוּקוּמֶען קַיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, זִיךְ צוּ טְרֶעפְן מִיט ר' יִשְׂרָאֵל הַיילְפְּרִין. דִי גֶעלֶעגְנְהַייט אִין אָנְגֶעקוּמֶען אוּן זֵיי זֶענֶען בֵּיידֶע גֶעזֶעסְן וֶוען ר' יִשְׂרָאֵל דֶערְצֵיילְט וָואס אִיז גֶעוֶוען מִיט אִים אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אוּן ר' יִצְחָק שְׁלִינְגְט יֶעדֶעס וָוארְט.

אַזוֹי שְׁמוּעסְנְדִיג הָאט ר' יִשְׂרָאֵל דֶערְצֵיילְט אַז עֶר הָאט זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ זַיין בַּיי דִי יוֹמָא דְהִילוּלָא פוּן ר' שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי אִין מִירוֹן ל"ג בָּעֹמֶר, דִי שִׂמְחָה אוּן הִתְעוֹרְרוּת וָואס דָארְט קוּמְט פָאר קֶען מֶען גָארְנִישְׁט בַּאשְׁרַייבְּן. דָאס אִיז גֶעוֶוען פַאר מֶער וִוי

הוּנְדֶערְט יָאר צוּרִיק, וֶוען עֶס פְלֶעגְן קוּמֶען קַיין מִירוֹן ל"ג בָּעֹמֶר אִידְן פוּן יְרוּשָׁלַיִם, צְפַת אוּן טְבֶרְיָה, מִיט זֵייעֶרֶע דְרֵיי יָארִיגֶע חַאלַאקֶע אִינְגְלֶעך, מִיט אַ גֶעוַואלְדִיגֶע שִׂמְחָה, נָאכְן פָארְן אַ וֶועג פוּן אִיבֶּער אַ וָואךְ. דִי אַרַאבִּישֶׁע אַיינְווָאוֹינֶער פוּן דִי דֶערְפְלֶעךְ אַרוּם מִירוֹן פְלֶעגְן קוּמֶען דָארְט שְׁפִּילְן מִיט זֵייעֶרֶע מוּזִיק, דִי שִׂמְחָה אִיז גֶעוֶוען זֵייעֶר גְרוֹיס, אוֹיךְ זֶענֶען גֶעקוּמֶען אַסַאךְ אִידְן פּוֹעֶל'ן יְשׁוּעוֹת בַּיים צִיּוֹן פוּן רַבִּי שִׁמְעוֹן, וָואס דָארְט אִיז גֶעוֶוען אַ גֶעוַואלְדִיגֶע הִתְעוֹרְרוּת.

מֶען זִינְגְט דָארְט עֶקְסְטֶערֶע שֵׁיינֶע לִידֶער לְכָבוֹד רַבִּי שִׁמְעוֹן, הָאט ר' יִשְׂרָאֵל דֶערְצֵיילְט אוּן הָאט גֶעזוּנְגֶען פַאר ר' יִצְחָק דֶעם זֶמֶר "בַּר יוֹחַאי" דֶער בַּאקַאנְטֶער נִיגוּן וָואס מִיר זִינְגֶען יֶעדְן ל"ג בָּעֹמֶר, שְׁפֶּעטֶער הָאט עֶר אִים גֶעזוּנְגֶען דֶעם זֶמֶר "וַאֲמַרְתֶּם כֹּה לֶחָי" וָואס אִיז אוֹיסְגֶעשְׁטֶעלְט לוֹיט דִי א-ב מִיט שֵׁיינֶע שְׁבָחִים אוֹיף רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי. דֶער זֶמֶר הָאט ר' יִצְחָק זֵייעֶר בַּאנוּמֶען, עֶר הָאט זִיךְ אָנְגֶערוּפְן אִיבֶּערַאשְׁט: "אַזַא לִיד דַארְף מֶען אוֹיךְ מַאכְן פַארְן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן". אַזוֹי אוּנְטֶער דֶעם אַיינְדְרוּק פוּן דֶעם זֶמֶר אֲדוֹנֵינוּ בַּר יוֹחַאי, הָאט ר' יִצְחָק אָנְגֶעפַאנְגֶען צוּ מַאכְן אַזַא לִיד אוֹיךְ אוֹיפְן רֶבִּין', מִיטְן פִּזְמוֹן "וַאֲמַרְתֶּם כֹּה לֶחָי אֲדוֹנֵינוּ מְקוֹר חָכְמָה"...

בָּרוּךְ ה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל / אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית לָנוּ גּוֹאֵל / הָאט ר' יִצְחָק אָנְגֶעהוֹיבְּן זִינְגֶען, מִיט גְרוֹיס דַאנְק אוּן לוֹיבּ פַארְן בַּאשֶׁעפֶער וָואס הָאט אוּנְז גֶעגֶעבְּן אַזַא רֶבִּי'ן וָואס לֵייזְט אוּנְז אוֹיס בְּרוּחָנִיּוּת אוּן בְּגַשְׁמִיּוּת, אַזוֹי אִיז ר' יִצְחָק גֶעגַאנְגֶען פוּן אוֹת צוּ אוֹת, בִּיז עֶס אִיז אַרוֹיסְגֶעקוּמֶען דֶער שֵׁיינֶער נִיגוּן "שִׁיר יְדִידוּת" וָואס מֶען זִינְגְט נָאךְ בִּיז הַיינְט בַּיי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אַרוּם דֶער וֶועלְט.

וֶוען ר' יִצְחָק הָאט דָאס גֶעזוּנְגֶען פַאר יוּנְגֶע בָּחוּרִים הָאט עֶר זֵיי גֶעזָאגְט אַז עֶס אִיז אַ סַיַּיעְתָּא דִשְׁמַיָּא אַז עֶר גֶעמַאכְט דֶער נִיגוּן וַוייל עֶר אִיז קַיינְמָאל נִישְׁט גֶעוֶוען קַיין בַּעַל מְנַגֵּן, נָאר בַּיי דֶעם נִיגוּן, הָאבְּנְדִיג אַ שְׁטַארְקֶע ווִילְן צוּ מְפַרְסֵם זַיין דֶעם צַדִּיק הָאט זִיךְ אִים דָאס אַרוֹיסְגֶעזִינְגֶען.

ס'אִיז דָא אַ גֶעווִיסֶע צוּגְלַייךְ צְווִישְׁן דֶעם זֶמֶר "וַאֲמַרְתֶּם כֹּה לֶחָי" צוּם "שִׁיר יְדִידוּת" צ.ב.ש.:

"בַּר יוֹחַאי בְּקֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים קַו יָרוֹק מְחַדֵּשׁ חֳדָשִׁי"ם פוּן זֶמֶר פוּן ר' שִׁמְעוֹן צוּ:

"צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ קוֹדֶשׁ קָדָשִׁים בְּכָל עֵת וְרֶגַע מְחַדֵּשׁ חֲדָשִׁים" וָואס ר' יִצְחָק הָאט גֶעשְׁרִיבְּן.

אַזוֹי אִיז דָא נָאךְ אַסַאךְ שְׁטִיקְלֶעךְ וואוּ מֶען קֶען זֶעהְן אַז ר' יִצְחָק הָאט דָאס גֶעשְׁרִיבְּן אוּנְטֶערְן רֹשֶׁם פוּן דֶעם זֶמֶר "וַאֲמַרְתֶּם" וָואס ר' יִשְׂרָאֵל קַארְדוּנֶר הָאט אִים גֶעזוּנְגֶען.

ר' מָאטְל יַאגֶלְנִיק זַצַ"ל וָואס אִיז גֶעוֶוען אַ תַּלְמִיד פוּן ר' יִצְחָק בְּרֵייטֶער, הָאט דֶערְצֵיילְט, אַז וֶוען ר' יִצְחָק הָאט גֶעזוּנְגֶען דָאס לִיד צוּזַאמֶען מִיט דִי חַבוּרָה פוּן דִי יוּנְגֶע בָּחוּרִים אִיז עֶר אָנְגֶעקוּמֶען צוּם שְׁטִיקְל: טָעֲמְנוּ כִּי טוֹב סַחְרָהּ / לֹא יִכְבֶּה בַּלַּיְלָה נֵרוֹ/ הָאט עֶר זִיךְ אָפְּגֶעשְׁטֶעלְט עֶר הָאט נִישְׁט גֶעהַאט אַ הֶמְשֵׁךְ צוּ דִי שְׁטִיקְל, הָאט מֶען אִים גֶעפְרֶעגְט פַארְוָואס הָאט עֶר אִין דִי גַאנְצֶע זֶמֶר נִישְׁט דֶערְמַאנְט ר' נָתָן זַצַ"ל? עֶר אִיז בַּאלְד נִתְעוֹרֵר גֶעוָוארְן אוּן תֵּיכֶף אוֹיפְן פְּלַאץ צוּגֶעלֵייגְט דֶער הֶמְשֵׁךְ פוּן דִי שְׁטִיקְל: עוֹלָם נֵלֵךְ לְאוֹרוֹ / עַל יְדֵי ר' נָתָן תַּלְמִידוֹ / אוּן מִיט דֶעם אִיז אִינְגַאנְצְן פַארְעֶנְדִיגְט גֶעוָוארְן דָאס לִידְל.

דִי לִיד הָאט זֵייעֶר בַּאנוּמֶען וֶוער עֶס הָאט דָאס גֶעהֶערְט, מֶען הָאט דָאס אִין אָנְהוֹיבּ גֶעדְרִיקְט אוֹיף אַ בְּלַאט אוּן ר' יִצְחָק פְּלֶעגְט עֶס זִינְגֶען אִין זְמַנִים וֶוען מֶען אִיז גֶעזֶעצְן צוּזַאמֶען, וֶוען נָאךְ יֶעדֶע שְׁטִיקְל פְּלֶעגְט עֶר זִינְגֶען "הוּא רַבֵּינוּ מְקוֹר חָכְמָה"... וְכוּ"...

שְׁפֶּעטֶער הָאט מֶען דָאס שׁוֹין אַרַיינְגֶעלֵייגְט צוּם סוֹף פוּן סֵפֶר חַיֵּי מוֹהֲרַ"ן וָואס מֶען הָאט דֶעמָאלְס גֶעדְרִיקְט אִין פּוֹילְן, אוֹיךְ דִי זְקֵנֵי אנ"ש אִין אוּמַאן הָאבְּן מְקַבֵּל גֶעוֶוען דִי לִיד, ר' אַהֲרֹן לֵייבּ צִיגֶעלְמַאן זַצַ"ל הָאט זִיךְ אוֹיסְגֶעדְרִיקְט אוֹיף דֶעם נִיגוּן אַז דָאס אִיז

מְעַט הַכַּמּוּת וְרַב הָאֵיכוּת.....

רֶ' יִצְחָק מִיט זַיין מִשְׁפָּחָה הי"ד זֶענֶען לֵיידֶער גֶעהַרְגֶ'עט גֶעוָוארְן דוּרְךְ דִי נַאצִיס יִמַּח שְׁמוֹ בַּיים צְוֵוייטְן וֶועלְטְ'ס קְרִיג, ר' יִצְחָק אִיז אוּמְגֶעקוּמֶען פוּן דִי עֶרְשְׁטֶע, וַוייל דִי רְשָׁעִים הָאבְּן אִים גֶעהַאלְטְן פַאר אַ "יוּדֶען פִירֶער" וַוייל עֶר פְלֶעגְט אַסַאךְ רֶעדְן מִיט מֶענְטְשְׁן אִין עֲבוֹדַת ה', ער הָאט גֶעהַאט זֵייעֶר פִיל תַּלְמִידִים. צוּזַאמֶען מִיט נָאךְ אַסַאךְ צַדִיקִים רַבָּנִים וַחֲסִידִים, אִיז ר' יִצְחָק אוּמְגֶעקוּמֶען עַל קִדוּשׁ ה' - ה' יִנְקֹם דָמוֹ, דִי טַייעֶרֶע לִיד וָואס עֶר זִינְגְט אוֹיפְן רֶבִּי'ן אִיז נִצְחִיוּת, עֶס אִיז גֶעבְּלִיבְּן פַאר אוּנְז זִיךְ צוּ מְחַזֵק זַיין אוּן מְעוֹרֵר זַיין מִיט דִי גֶעוַואלְדִיגֶע גְדוּלָה פוּן רֶבִּי'ן. הוּא רַבֵּינוּ מְקוֹר חָכְמָה, וַאֲמַרְתֶּם כֹּה לֶחָי....

(מְקוֹרוֹת: אֵשׁ תָּמִיד תּוּקַד, שְׁאֵרִית יִצְחָק)

טרעפ די וועג צו רבי שמעון בר יוחאי אין מירון

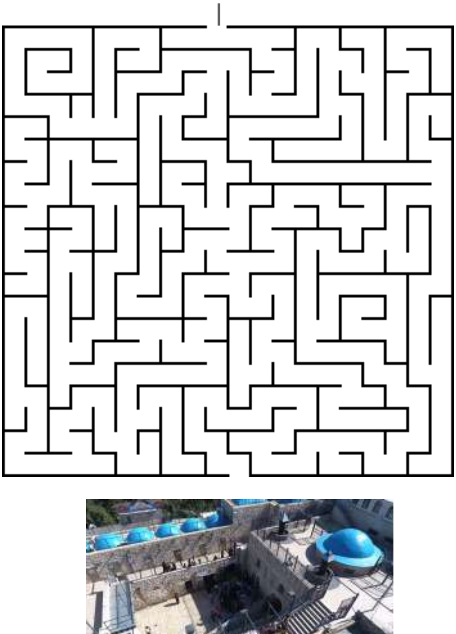

דעם רבינ'ס משלים

בְּעֶטְן פַאר אַ יְשׁוּעָה און דָאס צְוֵייטֶע וֶוערְט גֶערוּפְן רַחֲמִים גְּדוֹלִים – גְּרוֹיסֶע רַחֲמָנוּת.

מִיר קֶען נִישְׁט אָנְקוּמֶען צו פַארלַאנְגֶען אַ יְשׁוּעָה וָועלְכֶע זָאל גְלַייךְ דֶערְגְרֵייכְן דִי גְרוֹיסֶע רַחֲמָנוּת וָואס פון דָארְטְן קֶען מֶען גֶעהָאלְפְן וֶוערְן בִּשְׁלֵמוּת מִיט אַלֶע יְשׁוּעוֹת וָואס מֶען דַארף נָאר הָאבְּן, וַוייל אוּנְזֶערֶע תְּפִלּוֹת קֶענֶען נָאר עְרְוֶועקְן דִי גֶעווֶענְלִיכֶע רַחֲמָנוּת 'רַחֲמִים פְּשׁוּטִים', וָואס אִיז אַ זֵייעֶר בַּאגְרֶענִיצְטֶע רַחֲמָנוּת וָואס קֶען נִישְׁט חַס וְשָׁלוֹם אַלֶעמָאל בְּרֶענְגֶען דִי גַאנְצֶע יְשׁוּעָה.

דֶערִיבֶּער דַארְפְן מִיר בֶּעטְן און מִתְפַּלֵּל זַיין צוּם אוֹיבֶּערְשְׁטְן אַז דִי גֶעווֶענְלִיכֶע רַחֲמָנוּת 'רַחֲמִים פְּשׁוּטִים' מִיט וָואס מִיר זֶענֶען מְעוֹרֵר דֶעם בַּאשֶׁעפֶער מִיט אוּנְזֶערֶע תְּפִלּוֹת, זָאל מִתְפַּלֵּל זַיין פַאר אוּנְז און מְעוֹרֵר זַיין בַּיים בַּאשֶׁעפֶער דִי 'גְרוֹיסֶע רַחֲמָנוּת', וָואס פון דָארְט וֶוערְט דָאךְ נִמְשַׁךְ זֵייעֶר גְרוֹיסֶע דֶערְבַּארִימְקַייט און פון דָארְט וֶועלְן מִיר זִיכֶער פוֹעֶלְ'ן דִי גַאנְצֶע יְשׁוּעָה. [אַזאַ סאָרְט תְּפִלָּה פון

המשך פון די לעצטע זייט

די רַחֲמִים פְּשׁוּטִים צו די רַחֲמִים גְּדוֹלִים, אִיז אַ תְּפִלָּה וָואס דֶער בַּאשֶׁעפֶער אַלֵיינְס דַאוֶונְט, מִיר בֶּעטְן דֶעם בַּאשֶׁעפֶער עֶר זָאל דָאס טוּן פַאר אוּנְז.]

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי פִּירְט אוֹיס אַז דִי מָשָׁל אִיז זֵייעֶר ווּאוּנְדֶערְלִיךְ און פָּארְכְטִיג (צו מַסְבִּיר זַיין אַבִּיסְל דֶער נִמְשָׁל. מִיר וַוייסְן דָאךְ אַז נִישְׁט אַלֶעמָאל אִיז דֶער מֶענְטְשׁ רָאוּי צו בַּאקוּמֶען וָואס עֶר בֶּעט, אַזוֹי ווִי אַ טַאטֶע וֶועט נִישְׁט אַלֶעמָאל גֶעבְּן פַארְן קִינְד וָואס עֶר בֶּעט פון אִים וַוייל עֶס קוּמְט זִיךְ נִישְׁט פַארְן קִינְד דִי זַאךְ וָואס עֶר בֶּעט. אַזוֹי אוֹיךְ הַשֵּׁי"ת וִויל רַחֲמָנוּת הָאבְּן אוֹיפְן אִיד אָבֶּער עֶס אִיז דָא אַ מִשְׁפָּט און חֶשְׁבּוֹן, און מֶען קֶען נִישְׁט בַּאקוּמֶען די יְשׁוּעָה, אַזוֹי ווִי אַ טַאטֶע גִיבְט אַמָאל אַ פַּאטְשׁ פַאר אַ קִינְד מִיט רַחֲמָנוּת.

דֶערְפַאר אִיז דֶער רֶבִּי מְגַלֶּה נָאךְ אַ סאָרְט תְּפִלָּה וָואס אִיז פַאר אוּנְז גֶעבְּלִיבְּן, צו בֶּעטְן בַּיים אוֹיבֶּערְשְׁטְן אַזוֹי: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, נוּץ דַיין גֶעווֶענְלִיכֶע רַחֲמָנוּת צו מְעוֹרֵר דַיין גָאר גְרוֹיסֶע רַחֲמָנוּת, זָאלְסְט מִיר גֶעבְּן דִי גַאנְצֶע יְשׁוּעָה פון דִי הוֹיכֶע פְּלַאץ [רַחֲמִים גְּדוֹלִים] נִישְׁט לוֹיט מַיינֶע מַעֲשִׂים, אֲפִילוּ אִיךְ בִּין נִישְׁט רָאוּי דֶערְצוּ!)

(לויט לקוטי מוהר"ן ק"ה)

סיפורי מעשיות מעשה י' - דער בערגער און דערארימאן - ענדע

הָאט ווִידֶער דֶער 'קֵיסָר' אָנְגֶעהוֹיבְּן צו 'זִיפְצְן' און צו 'קְרֶעכְצְן' – און הָאט גֶעזָאגְט: "וָואסְפַארַא 'שְׁלֶעכְטֶע' און אַ 'בִּיטֶערֶע עֶלְטֶער', דֶער 'קֵיסָר' הָאט – וָוארְן עֶר הָאט גֶעהֶערְט: אַז דִי 'טָאכְטֶער' זַיינֶע, דִי 'יְפַת־תּוֹאַר', אִיז פַארְפַאלְן [פַארְלוֹירְן] גֶעוָוארְן – און 'עֶר' אַלֵיין, אִיז פַארְשִׁיקְט גֶעוָוארְן"!

הָאט זִיךְ ווִידֶער דֶער 'בָּחוּר' אָנְגֶערוּפְן: "אִיבֶּער [צוּלִיב] זַיין 'אַכְזָרִיּוּת' (כְּלוֹמַר: אוּמְדֶערְבַּארֶעמְקַייט), און אִיבֶּער זַיין 'גַדְלוּת' [צוּלִיב זַיין גַאֲוָה] – הָאט עֶר 'זִיךְ' אוֹיסְגֶעבְּרַאכְט

[אַוֶועקְגֶעלֵייגְט] – אוּן [אוֹיךְ] זַיין 'טָאכְטֶער' – אוּן 'אִיךְ' בִּין אַהֶער פַארְוָוארְפְן גֶעוָוארְן – אַלְץ [אִיז גֶעשֶׁעהְן] אִיבֶּער [צוּלִיבּ] אִים"!

הָאט עֶר אִים ווִידֶער גֶעפְרֶעגְט (דֶער 'קֵיסָר' צוּ דֶעם 'בָּחוּר'): "אַז עֶר זָאל דִיר קוּמֶען אִין דֶער 'הַאנְט' אַרַיין – וָואלְסְטוּ זִיךְ אִין אִים 'נוֹקֵם' גֶעוֶוען"? – עֶנְטְפֶערְט עֶר אִים: "'נֵיין'! – אִיךְ וָואלְט אִים אַזוֹי 'מְפַרְנֵס' גֶעוֶוען, פּוּנְקְט אַזוֹי־וִוי אִיךְ בִּין דִיךְ 'מְפַרְנֵס'"!

הָאט זִיךְ דֶער 'קֵיסָר' דֶערְקֶענְט צוּ אִים, אוּן הָאט אִים מוֹדִיעַ גֶעוֶוען: "אַז עֶר אִיז דָאס אַלֵיין דֶער 'קֵיסָר' – אוּן וָואס סְ'הָאט זִיךְ מִיט אִים אִיבֶּערְגֶעטָאן [אָפְּגֶעטוּהְן]"!

אִיז דֶער 'בָּחוּר' אוֹיף אִים אַנִידֶערְגֶעפַאלְן – אוּן הָאט אִים 'גֶעקוּשְׁט' אוּן 'גֶעהַאלְזְט'!

אוּן 'זִי' (דְהַיְינוּ: דִי 'יְפַת־תּוֹאַר' וָואס זִי אִיז דָא אוֹיךְ גֶעוֶוען, נָאר פַארְשְׁטֶעלְט, כַּנַ"ל [וִוי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְט]) – הֶערְט דָאס אַלְץ, וִוי [וָואס] דִי בֵּיידֶע שְׁמוּעֶסְן אֵיינֶער מִיט דֶעם אַנְדֶערְן!

אוּן דֶער 'בָּחוּר' – אִיז זַיין 'סֵדֶר' גֶעוֶוען: עֶר פְלֶעגְט 'אַלֶע [יֶעדְן] טָאג' גֵיין – אוּן הָאט זִיךְ אַ 'סִימָן' גֶעמַאכְט אִין 'דְרֵיי בֵּיימֶער' – אוּן הָאט דָארְט גֶעזוּכְט דָאס 'כְּתַב' – וָוארְן סְ'אִיז דָארְט גֶעוֶוען 'אַלְפֵי־אֲלָפִים [טוֹיזְנְטֶער־טוֹיזְנְטֶער] בֵּיימֶער' – פְלֶעגְט עֶר זִיךְ מַאכְן אַ 'סִימָן' אִין [דִי דָאזִיגֶע] 'דְרֵיי בֵּיימֶער' וָואס עֶר הָאט גֶעזוּכְט [אַז דָארְט הָאט עֶר שׁוֹין גֶעזוּכְט] – כְּדֵי עֶר זָאל שׁוֹין 'מָארְגְן' נִישְׁט בַּאדַארְפְן זוּכְן אִין דִי [דָאזִיגֶע] 'דְרֵיי בֵּיימֶער'! – אַזוֹי פְלֶעגְט עֶר טָאן אַלֶע טָאג, טָאמֶער פָארְט וֶועט עֶר גֶעפִינֶען דָאס 'כְּתַב' (דְהַיְינוּ: דָאס 'כְּתַב' וָואס זִי הָאט אִים גֶעשִׁיקְט, וָואס סְ'אִיז בַּיי אִים פַארְפַאלְן גֶעוָוארְן צְווִישְׁן דִי בֵּיימֶער, כַּנַ"ל [וִוי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְט])!

אוּן אַז עֶר פְלֶעגְט זִיךְ אוּמְקֶערְן פוּן דָארְט – פְלֶעגְט עֶר קוּמֶען מִיט פַארְוֵויינְטֶע אוֹיגְן – וָוארְן עֶר פְלֶעגְט וֵויינֶען: "אַז עֶר הָאט גֶעזוּכְט, אוּן הָאט נִישְׁט גֶעקֶענְט גֶעפִינֶען"!

הָאבְּן זֵיי אִים גֶעפְרֶעגְט (דְהַיְינוּ: דֶער 'קֵיסָר' מִיט דֶער 'יְפַת־תּוֹאַר'): "וָואס זוּכְסְטוּ צְווִישְׁן דִי בֵּיימֶער, אוּן דֶערְנָאךְ קוּמְסְטוּ צוּרִיק מִיט פַארְוֵויינְטֶע אוֹיגְן"?

הָאט עֶר זֵיי דֶערְצֵיילְט דִי 'גַאנְצֶע מַעֲשֶׂה': "כַּאֲשֶׁר [אַז] דִי 'בַּת־קֵיסָר' (דְהַיְינוּ: דִי 'יְפַת־תּוֹאַר') הָאט אִים גֶעשִׁיקְט אַ 'כְּתַב' – הָאט עֶר עֶס בַּאהַאלְטְן אִין אַ 'בּוֹים' פוּן דִי [דָאזִיגֶע] 'בֵּיימֶער' – אִיז גֶעקוּמֶען אַ 'שְׁטוּרֶעם־וִוינְט' וְכוּ', כַּנַ"ל [וִוי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְט] – הַיינְט [יֶעצְט] זוּכְט עֶר, טָאמֶער וֶועט עֶר עֶס גֶעפִינֶען"!

הָאבְּן זֵיי צוּ אִים גֶעזָאגְט: "מָארְגְן אַז [וֶוען] דוּ וֶועסְט גֵיין זוּכְן, וֶועלְן מִיר מִיט דִיר אוֹיךְ גֵיין – טָאמֶער וֶועלְן מִיר גֶעפִינֶען דָאס 'כְּתַב'"!

אִיז [טַאקֶע] אַזוֹי גֶעוֶוען – זֶענֶען זֵיי מִיט אִים אוֹיךְ גֶעגַאנְגֶען! – הָאט דִי 'בַּת־קֵיסָר' גֶעפוּנֶען דָאס 'כְּתַב' אִין אַ 'בּוֹים' – אוּן זִי הָאט עֶס אוֹיפְגֶעעֶפְנְט – הָאט זִי גֶעזֶעהְן: "אַז דָאס [אִיז] אִיר 'אֵייגְן כְּתַב' פוּן אִיר 'הַאנְט'"!

הָאט זִי זִיךְ מְיַישֵּׁב גֶעוֶוען: "אַז [אוֹיבּ] זִי וֶועט אִים תֵּיכֶּף אוֹיסְזָאגְן, "אַז זִי אִיז דָאס אַלֵיין" [דִי 'בַּת־קֵיסָר'] – [אִיז] אַז זִי וֶועט זִיךְ ווִידֶער אוֹיסְטָאן פוּן דִי 'קְלֵיידֶער', אוּן [דַאן] וֶועט [זִי] זִיךְ ווִידֶער אוּמְקֶערְן צוּ אִיר 'שֵׁיינְקֵייט', אוּן זִי וֶועט ווִידֶער זַיין אַ 'יְפַת־תּוֹאַר' אַזוֹי־וִוי פְרִיעֶר – קֶען עֶר זִיךְ אַנִידֶערְפַאלְן אוּן אוֹיסְגֵיין – אוּן זִי ווִיל [אַז] סְ'זָאל זַיין 'בְּכַשְׁרוּת כַּדָת' (כְּלוֹמַר: 'נֶעמֶען', קֶען זִי אִים דָא נִישְׁט אִין דֶער 'מִדְבָּר' – וָוארְן זִי בַּאדַארְף מִיט אִים 'חֲתוּנָה' הָאבְּן אַזוֹי־וִוי סְ'קֶער [סְ'בַּאלַאנְגְט] צוּ זַיין)".

אִיז זִי גֶעגַאנְגֶען – אוּן הָאט אִים אוּמְגֶעקֶערְט דָאס 'כְּתַב' – אוּן זִי הָאט צוּ אִים גֶעזָאגְט: "אַז זִי הָאט

גֶעפוּנֶען דָאס 'כְּתַב' – (כְּלוֹמַר: דָאס הָאט זִי אִים נָאכנִישְׁט אוֹיסגֶעזָאגְט, אַז זִי אִיז דָאס אַלֵיין [דִי 'בַּת־קֵיסָר'] – נָאר זִי הָאט אִים סְתָּם גֶעזָאגְט: אַז זִי הָאט דָאס 'כְּתַב' גֶעפוּנֶען)"!

אִיז עֶר תֵּיכֶּף אַנִידֶערְגֶעפַאלְן, אוּן אִיז גֶעבְּלִיבְּן 'חַלָשׁוּת', הָאבְּן זֵיי אִים 'דֶערְמוּנְטֶערְט'! אִיז צְוִוישְׁן זֵיי גֶעוֶוען אַ 'גְרוֹיסֶע שִׂמְחָה'!

דֶערְנָאךְ הָאט דֶער 'בָּחוּר' גֶעזָאגְט: "וָואס טוֹיג מִיר [פַארְוָואס דַארְף אִיךְ] דָאס 'כְּתַב' – וואוּ וֶועל אִיךְ זִי שׁוֹין קֶענֶען גֶעפִינֶען? – 'זִי' [דִי 'בַּת־קֵיסָר'] אִיז זִיךְ הַיינְט אַוַודְאַי עֶרְגֶעץ, בַּיי עֶפֶּעס אַ 'מֶלֶךְ' – (וָוארְן עֶר הָאט גֶעמֵיינְט, אַז זִי אִיז פַארְקוֹיפְט גֶעוָוארְן דוּרְךְ דֶעם 'רוֹצֵחַ' – אַזוֹי־וִוי דֶער 'קֵיסָר' הָאט אִים דֶערְצֵיילְט) – נָאךְ וָואס טוֹיג מִיר דָאס [פַארְוָואס דַארְף אִיךְ דָאס הָאבְּן]? – אִיךְ וֶועל מִיר דָא אִיבֶּערְלֶעבְּן [אָפְּלֶעבְּן] מַיינֶע יָאהְרְן"!

אוּן [עֶר] אִיז גֶעגַאנְגֶען – אוּן הָאט אִיר אוּמְגֶעקֶערְט דָאס 'כְּתַב' – אוּן הָאט צוּ אִיר גֶעזָאגְט: "נַאדִיר [דָא הָאסְטוּ] דָאס 'כְּתַב' – וֶועסְטוּ גֵיין, אוּן וֶועסְט 'זִי' נֶעמֶען [חֲתוּנָה הָאבְּן מִיט אִיר] – (וָוארְן זִי אִיז זִיךְ גֶעוֶוען פַארְשְׁטֶעלְט וִוי אַ 'זָכָר')"!

הָאט זִי זִיךְ גֶעלָאזְט [גֶעוָואלְט] גֵיין – אוּן הָאט אִים גֶעבֶּעטְן: "אַז עֶר זָאל אוֹיךְ מִיט אִיר גֵיין – וָוארְן אִיךְ וֶועל 'זִי' בְּוַודְאַי נֶעמֶען – וֶועט זִיךְ מִיר גוּט זַיין – וֶועל אִיךְ דִיר אוֹיךְ אַ 'חֵלֶק' גֶעבְּן פוּן מַיין 'גוּטְס'"! – (כְּלוֹמַר: דִי 'בַּת־קֵיסָר' וָואס זִי אִיז גֶעוֶוען פַארְשְׁטֶעלְט וִוי אַ 'זָכָר', הָאט עֶס [דָאס] אַזוֹי גֶעזָאגְט צוּ דֶעם 'בָּחוּר').

אוּן דֶער 'בָּחוּר' הָאט גֶעזֶעהְן: "אַז דֶער אִיז אַ 'חָכָם', אוּן עֶר וֶועט זִי בְּוַודְאַי נֶעמֶען" – אִיז עֶר מְרוּצֶה [בַּאוִוילִיגְט] גֶעוָוארְן מִיט אִים צוּ גֵיין (דְהַיְינוּ: מִיט דֶער 'בַּת־קֵיסָר' וָואס עֶר הָאט גֶעמֵיינְט אַז זִי אִיז אַ 'זָכָר'), אוּן דֶער 'קֵיסָר' אִיז גֶעבְּלִיבְּן אַלֵיין – וָוארְן עֶר הָאט מוֹרָא גֶעהַאט זִיךְ אוּמְצוּקֶערְן אִין דֶער 'מְדִינָה' אַרַיין.

הָאט זִי אִים גֶעבֶּעטְן: "אַז עֶר זָאל אוֹיךְ גֵיין – וָוארְן עֶר וֶועט זִיךְ בְּוַודְאַי נֶעמֶען דִי 'יְפַת־תּוֹאַר' – הָאסְטוּ [דֶערִיבֶּער] זִיךְ שׁוֹין קַיין מוֹרָא נִישְׁט צוּ הָאבְּן – (כְּלוֹמַר: זִי הָאט אִים גֶעזָאגְט: אִיךְ וֶועל זִיךְ בְּוַודְאַי אָפְּזוּכְן [אַפִּיר־זוּכְן] דִי 'יְפַת־תּוֹאַר' – הָאסְטוּ [דֶערִיבֶּער] שׁוֹין קַיין מוֹרָא נִישְׁט צוּ הָאבְּן – וָוארְן דָאס 'מַזָל' וֶועט זִיךְ אוּמְקֶערְן, אַז [אוֹיבּ] מֶען וֶועט זִי גֶעפִינֶען) – אוּן מֶען וֶועט [דַאן] דִיךְ אוֹיךְ הֵייסְן [זִיךְ] אוּמְקֶערְן [עֶר וֶועט צוּרִיק וֶוערְן דֶער 'קֵיסָר']"!

זֶענֶען זֵיי גֶעגַאנְגֶען דִי אַלֶע 'דְרַיי' אִינְאֵיינֶעם – אוּן זֵיי הָאבְּן זִיךְ גֶעדִינְגֶען אַ 'שִׁיף' – אוּן זֵיי זֶענֶען גֶעקוּמֶען צוּ דֶער 'מְדִינָה' וואוּ דִי 'קֵיסָרְ'טֶע' זִיצְט – אוּן זֵיי זֶענֶען גֶעקוּמֶען צוּ דֶער 'שְׁטָאט' וואוּ זִי זִיצְט דָארְטְן – אוּן זֵיי הָאבְּן אַנִידֶערְגֶעשְׁטֶעלְט [אָפְּגֶעשְׁטֶעלְט] דִי 'שִׁיף'!

הָאט זִיךְ דִי 'בַּת־קֵיסָר' מְיַישֵּׁב גֶעוֶוען: "אַז [אוֹיבּ] זִי וֶועט תֵּיכֶּף אוֹיסְזָאגְן [פַאר] דֶער 'מוּטֶער' [דִי קֵיסָרְטֶ'ע]: אַז זִי אִיז גֶעקוּמֶען – קֶען זִי אוֹיסְגֵיין".

אִיז זִי גֶעגַאנְגֶען – אוּן הָאט גֶעשִׁיקְט [זָאגְן] צוּ דֶער 'מוּטֶער': "בַּאֲשֶׁר [אַז] ס'גֶעפִינְט זִיךְ אַ 'מֶענְטְשׁ', וָואס עֶר הָאט אַ 'יְדִיעָה' פוּן אִיר 'טָאכְטֶער'"!

דֶערְנָאךְ אִיז זִי אַלֵיין גֶעגַאנְגֶען צוּ דֶער 'קֵיסָרְ'טֶע', אוּן הָאט אִיר דֶערְצֵיילְט וָואס ס'הָאט זִיךְ [אַלְץ] אִיבֶּערְגֶעטָאן [אָפְּגֶעטוּהְן] מִיט אִיר 'טָאכְטֶער' – אוּן הָאט אִיר דֶערְצֵיילְט דִי 'גַאנְצֶע מַעֲשֶׂה'!

אוּן צוּם 'סוֹף', הָאט זִי אִיר גֶעזָאגְט (מִיט דֶעם לָשׁוֹן): "אוּן 'זִי' (דְהַיְינוּ: דִי 'טָאכְטֶער') אִיז אוֹיךְ דָא"! דֶערְנָאךְ הָאט זִי אִיר גֶעזָאגְט דֶעם 'אֱמֶת':

״אִיךְ בִּין דָאס ׳אַלֵיין׳״!

און זִי הָאט אִיר מוֹדִיעַ גֶעוֶוען: ״אַז אִיר ׳חָתָן׳, דְהַיְינוּ: דֶעם ׳בֶּערְגֶערְ׳ס זוּהְן׳, אִיז אוֹיךְ דָא״!

נָאר זִי הָאט גֶעזָאגְט צוּ דֶער ׳מוּטֶער׳: ״אַז זִי וִויל אַנְדֶערְשׁ נִישְׁט – נָאר אַז מֶען זָאל אוּמְקֶערְן צוּרִיק אִיר ׳פָּאטֶער׳ דֶעם ׳קֵיסָר׳, אוֹיף זַיין אָרְט״, און דִי ׳מוּטֶער׳, הָאט דָאס גָארְנִישְׁט גֶעוָואלְט – וָוארְן זִי אִיז אוֹיף אִים זֵייעֶר בְּרוֹגֶז גֶעוֶוען – וַוייל אִיבֶּער [צוּלִיבּ] אִים אִיז דָאס אַלְץ גֶעוֶוען!

נָאר זִי הָאט גֶעמוּזְט צוּלִיבּ טָאן דָאס [פַּאר] אִיר ׳טָאכְטֶער׳ הָאט מֶען גֶעוָואלְט ׳אִים׳ אוּמְקֶערְן (דְהַיְינוּ: דֶעם ׳קֵיסָר׳). הָאט מֶען גֶעזוּכְט דֶעם ׳קֵיסָר׳ – און עֶר אִיז גָארְנִישְׁט דָא.

הָאט אִיר דִי ׳טָאכְטֶער׳ אוֹיסְגֶעזָאגְט: ״אַז דֶער ׳קֵיסָר׳ אִיז אוֹיךְ דָא מִיט זֵיי״! אִיז גֶעוֶוען דִי ׳חֲתוּנָה׳ – און דִי ׳שִׂמְחָה אִיז אִינְגַאנְצְן [בִּשְׁלֵימוּת]!

און דִי ׳מְלוּכָה׳ און דָאס ׳קֵיסָרִית׳ [קֵיסֶרְ׳שַׁאפְט] – הָאבְּן זֵיי אָפְּגֶענוּמֶען – דְהַיְינוּ: דֶעם ׳בֶּערְגֶערְ׳ס זוּהְן׳ מִיט דֶער ׳יְפַת־תּוֹאַר׳, וָואס זֵיי הָאבְּן [הֶערְשְׁט] ׳חֲתוּנָה׳ גֶעהַאט, און זֵיי הָאבְּן ׳מוֹלֵךְ בְּכִיפָּה׳ גֶעוֶוען – דְהַיְינוּ: זֵיי הָאבְּן גֶעקֶענִיגְט אִיבֶּער גָאר דֶער וֶועלְט – אָמֵן וְאָמֵן!

[דָאס הָאט רַבֵּינוּ זַ״ל גֶעשְׁמוּעֶסְט נָאכְן עֶנְדִיגְן דֶערְצֵיילְן דִי ׳מַעֲשֶׂה׳]: דֶערְנָאךְ, הָאט אוֹיךְ דֶער ׳אַלְטֶער קֵיסָר׳, קַיין ׳גְדוּלָה׳ נִישְׁט גֶעהַאט – וָוארְן סְ׳אִיז אַלְץ אִיבֶּער [צוּלִיבּ] אִים גֶעוֶוען!

דֶער ׳בֶּערְגֶער׳ הָאט גֶעהַאט גְרוֹיס ׳גְדוּלָה׳, [וַוייל] עֶר אִיז דֶעם ׳קֵיסָרְ׳ס פָּאטֶער, וָואס עֶר אִיז דֶער ׳עִיקָר׳, דֶעם ׳מַאטְרָאס׳ הָאט מֶען ׳אָנְגֶעפַּאטְשְׁט׳ ׳אָנְגֶעפַּאטְשְׁט׳ – און מֶען הָאט אִים אַרוֹיסְגֶעשְׁטוּפְּט. בַּיי ׳לוֹט׳ שְׁטֵייט [בְּרֵאשִׁית יט, יז]: ״הָהָרָה הִמָּלֵט״, דָאס אִיז אַ ׳בֶּערְגֶער׳ [הָהָרָה־בַּארְג־בֶּערְגֶער] – און פוּן אִים קוּמְט אַרוֹיס ׳מָשִׁיחַ׳!

׳אִידְן׳ הָאבְּן אִין ׳מִצְרַיִם׳ גֶעהַאט ׳סִימָנִים׳, וֶוער דֶער ׳גוֹאֵל׳ וֶועט זַיין וְכוּ׳ [אַז וֶוער עֶס וֶועט זֵיי זָאגְן: ״פָּקֹד פָּקַדְתִּי״ (שְׁמוֹת ג, טז), עֶר אִיז דֶער ׳גוֹאֵל׳], און אוֹיף דֶעם ׳גוֹאֵל׳ וָואס סְ׳וֶועט קוּמֶען [מָשִׁיחַ], אִיז בְּוַודַּאי אוֹיךְ דָא ׳סִימָנִים׳!

׳מָשִׁיחַ׳ וֶועט זָאגְן [פַּאר] ׳אִיטְלֶעכְן אִידְן׳ [יֶעדְן אִיד]: ״וָואס מִיט אִים הָאט זִיךְ אִיבֶּערְגֶעטָאן [אָפְּגֶעטוּהְן] ׳אִיטְלֶעכְן [יֶעדְן] טָאג׳״, ׳תָּמָר׳ הָאט אוֹיךְ פַארְלוֹירְן דִי ׳סִימָנִים׳, אַזוֹי־וִוי אִין ׳מִדְרָשׁ׳ שְׁטֵייט [בְּרֵאשִׁית־רַבָּה פה, יא]. און אַז [וֶוען] מֶען הָאט זִי גֶעוָואלְט פַארְבְּרֶענֶען – אִיז גֶעקוּמֶען דֶער ׳סַמֶ״דְ־מֶ״ם׳, און הָאט פוּן אִיר דֶערְוַוייטֶערְט דִי ׳סִימָנִים׳ – און דֶער ׳מַלְאָךְ גַבְרִיאֵל׳ אִיז גֶעקוּמֶען, און הָאט זֵיי צוּ אִיר אָפְּגֶעבְּרַאכְט [צוּרִיקְגֶעבְּרֶענְגְט] – אַזוֹי־וִוי אִין ׳מִדְרָשׁ׳ שְׁטֵייט [גְּמָרָא סוֹטָה י:]. און פוּן אִיר קוּמְט אַרוֹיס ׳מָשִׁיחַ׳, בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

דָאס [אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְטֶע ׳רְמָזִים׳] הָאט אַלְץ דֶער ׳רֶבִּי׳ זַ״ל גֶעשְׁמוּעֶסְט נָאךְ דֶער ׳מַעֲשֶׂה׳ – כְּדֵי מֶען זָאל זִיךְ קֶענֶען עֶפֶּעס שְׁטוֹיסְן [אִין מוֹחַ], וִוי וַוייט [הוֹיךְ] דִי ׳מַעֲשֶׂה׳ דֶערְלַאנְגְט!

אַז וואוֹיל אִיז דֶעם, וָואס עֶר וֶועט זוֹכֶה זַיין צוּ וִויסְן, דֶעם ׳סוֹד׳ פוּן דִי ׳מַעֲשִׂיוֹת׳, אֲפִילוּ אוֹיף ׳יֶענֶער וֶועלְט׳!

דָאס וָואס דָא שְׁטֵייט אִין דֶער ׳מַעֲשֶׂה׳: ״וִוי אִיטְלֶעכֶער קוּמְט מִיט זַיין ׳שִׁיר׳ – און [צוּ] אַ ׳טֵייל׳, עֶנְטְפֶערְט מֶען דוּרְךְ אַ ׳שְׁלִיחַ׳ וְכוּ׳״, כַּנַ״ל [וִוי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְט].

אַזוֹי אִיז פַארְהַאנְדְן כַּמָּה ׳גְרוֹיסֶע לַייט׳ – וָואס ׳אִיטְלֶעכֶער׳ טוּט וָואס עֶר טוּט – און ׳אִיטְלֶעכֶער׳ פָּארֶעט זִיךְ, און וִויל דֶערְלַאנְגְן דֶעם ׳רֶעכְטְן [רִיכְטִיגְן] תַּכְלִית׳ – און קֵיינֶער אִיז נִישְׁט זוֹכֶה צוּם ׳רֶעכְטְן [רִיכְטִיגְן] תַּכְלִית׳ צוּם ׳אֱמֶת׳, נָאר ׳דֶער׳ וָואס עֶר אִיז ׳רָאוּי׳ דֶערְצוּ.

און [צוּ] אַ טֵייל, עֶנְטְפֶערְט מֶען דוּרְךְ אַ ׳שְׁלִיחַ׳ – אָדֶער פוּן אוּנְטֶער דֶער ׳וַואנְט׳ – אָדֶער מֶען וַוייזְט זֵיי אַרוֹיס דָאס ׳פָּנִים׳ וְכוּ׳ – אַזוֹי־וִוי אִין דֶער ׳מַעֲשֶׂה׳ שְׁטֵייט.

נָאר צוּם ׳סוֹף׳, אַז [וֶוען] זֵיי גֵייעֶן אַוֶועק פוּן דֶער וֶועלְט – עֶנְטְפֶערְט מֶען זֵיי: ״אַז זֵיי הָאבְּן נָאךְ גָארְנִישְׁט גֶעטָאן״ – אַזוֹי־וִוי אִין דֶער ׳מַעֲשֶׂה׳ שְׁטֵייט: ״וִוי דִי ׳יְפַת־תּוֹאַר׳ הָאט צוּם סוֹף זֵיי גֶעעֶנְטְפֶערְט: ״דִי ׳וַואסֶערְן׳, זֶענֶען אָבֶּער אִיבֶּער דִיר נָאכְנִישְׁט אַרִיבֶּערְגֶעגַאנְגֶען״. בִּיז סְ׳וֶועט קוּמֶען דֶער רֶעכְטֶער [רִיכְטִיגֶער] ׳מַנְהִיג׳ – בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן!

:pe ____________

לאמיר זיך פארהערן

די צענטע מעשה - דער בערגיר מיטן אָרימאן (10)

א. ווער האט זיך דער ערשטער אנטפלעקט (באוויזן) ווער ער איז?
- ❑ דער קיסר
- ❑ דער זוהן פון בערגיר
- ❑ די טאכטער פון קיסר

ב. ווער האט זיך דער צוויטער אנטפלעקט (באוויזן) ווער ער איז?
- ❑ דער קיסר
- ❑ דער זוהן פון בערגיר
- ❑ די טאכטער פון קיסר

ג. וואס האט דער זוהן פון בערגיר געטון ווען ער האט נישט געטראפן די כתב?
- ❑ געווארן בעצבות
- ❑ געוויינט
- ❑ זיך געשטארקט

ד. ווער האט געטראפן די כתב?
- ❑ דער קיסר
- ❑ דער זוהן פון בערגיר
- ❑ די טאכטער פון קיסר

ה. וואס איז געשען מיט דער זוהן פון בערגיר ווען מ׳האט געטראפן די כתב?
- ❑ ער איז געפאלן חלשות
- ❑ ער האט זיך זייער געפריידט
- ❑ ער האט געווינט פון איבער גענומענקייט

ו. וואס האט דער זוהן פון בערגיר געטון מיט די כתב וואס מ׳האט געטראפן?
- ❑ ער האט עס געגעבן פארן קיסר
- ❑ ער האט עס געהאלטן פאר זיך
- ❑ ער האט עס געגעבן פאר די טאכטער פון קיסר

ז. צו וועלכע מדינה זענען זיי אנגעקומען?
- ❑ צו די מדינה וואס דער בערגיר איז דארטן
- ❑ צו די מדינה וואס די קיסרית זיצט דארטן
- ❑ צו די מדינה וואס דער רוצח איז דארטן

ח. וואס האט די טאכטער פון קיסר געשיקט זאגן פאר איר מאמע?
- ❑ אז מ׳האט געטראפן איר טאכטער
- ❑ אז עס איז דא א מענטש וואס האט איין ידיעה פון איר טאטכער
- ❑ אז עס איז דא א איינער וואס ווייסט וואו די טאכטער איז

ט. ווער האט געהאט גרויס גדולה נאכדעם?
- ❑ דער קיסר
- ❑ די טאכטער פון קיסר
- ❑ דער בערגיר

י. האסטו געלערנט די מעשה פון די וואך?
- ❑ יא
- ❑ ניין
- ❑ א חלק

טיפער אריין

צום סוף: וואס האט דער אלטער קיסר נישט געהאט - און פארוואס? און וואס האט דער בערגיר געהאט ?

ווער איז צום סוף געווארן דער קיסר?

תשובות פון פאריגע וואך:

ווער פון די דריי (דער קיסר, דער זון פונעם בערגיר, די בת קיסר) זענען געקומען צום מדבר וועגן א רוצח?
די בת קיסר, און דער בן הבערגיר: (פַארְוָואס אִיז עֶר אַ רוֹצֵחַ... אִיבֶּער זַיין אַכְזָרִיוֹת און אִיבֶּער זַיין גַּסוּת בִּין אִיךְ אַהֶער גֶעקוּמֶען)

דער געווינער פון בערגער ווערני #9 איז: הילד החשוב שמעון מנדליאל בית שמש. ** 9886

צו ענטפערן די בחינות און ארייננגיין אינעם גורל, 02-5-3333-72 646-585-3040

דעם רבינ'ס משלים

ווֶער קֶען אָנְקוּמֶען צוּם גְרוֹיסְן נָגִיד?!

אִין אַ גֶעוִויסֶע שְׁטָאט הָאבְּן גֶעווּאוֹינְט צְוֵויי עֲשִׁירִים, אֵיינֶעם מִיר וֶועלְן אִים רוּפְן ר׳ הֶערְשְׁל - גַאנְץ אַ קְנַאפֶּער עוֹשֶׁר, ווִידֶער דֶער צְוֵוייטֶער עוֹשֶׁר וֶועלְכֶער מִיר רוּפְן אִים ר׳ אָשֵׁר, אַ גְבִיר-אַדִּיר, מֶען קֶען נִישְׁט בַּאשְׁרַייבְּן דָאס רַייכְקַייט אוּן פַארְמֶעגְן וָואס עֶר פַארְמָאגְט.

אִין דֶעם זֶעלְבְּן שְׁטָאט הָאט גֶעווּאוֹינְט בָּרוּךְ וֶועלְכֶער הָאט גֶעדַארְפְט ווִיכְטִיג גָאר אַ גְרוֹיסֶע סוּמֶע גֶעלְט, אָבֶער עֶר קֶען דָאךְ נִישְׁט צוּטְרֶעטְן צוּ ר׳ אָשֵׁר דֶער בַּאווּאוּסְטֶער נָגִיד בֶּעטְן דֶעם סְכוּם, מֶען קֶען בִּכְלַל נִישְׁט אָנְקוּמֶען צוּ אִים, אָבֶער צוּ הֶערְשְׁלֶ׳ן דֶעם קְלֵיינֶעם עוֹשֶׁר קֶען עֶר טְרֶעפְן גַאנְץ גְרִינְג, אָבֶער אַזַא סְכוּם קֶען זִיךְ הֶערְשְׁל זִיכֶער נִישְׁט עֶרְלוֹיבְּן אַרוֹיסְצוּנֶעמֶען פוּן זַיין טַאשׁ. טְרַאכְט בָּרוּךְ צוּ זִיךְ, ׳וָואס הָאב אִיךְ צוּ גֵיין צוּ הֶערְשְׁל, אוּן בֶּעטְן הִילְף, עֶס אִיז אִיבֶער זַיינֶע כּוֹחוֹת צוּ שְׁרַייבְּן אַזֶעלְכֶע גְרוֹיסֶע טְשֶׁעקְס, אָבֶער אֵיין זַאךְ קֶען אִיךְ יָא בֶּעטְן פוּן אִים, עֶר זָאל גֵיין צוּ ר׳ אָשֵׁר דֶער פִילַאנְטְרָאפּ, עֶר קֶען דָאךְ יָא זִיךְ אַרַיינְבַּאקוּמֶען צוּ אָשֶׁרְ׳ן אִין שְׁטוּב גְרִינְגֶערְהֵייט׳.

בָּרוּךְ טְרֶעפְט אֵיין טָאג דֶעם בַּעַל-בַּתִּישְׁ׳ן ר׳ הֶערְשְׁל אוּן הֵייבְּט זִיךְ אָן בֶּעטְן בַּיי אִים עֶר זָאל רַחֲמָנוּת הָאבְּן, אוּן זָאגְט אִים: ״ר׳ הֶערְשְׁל אִיךְ דַארְף דַיין הִילְף, אִיךְ דַארְף קְרִיטִישׁ ווִיכְטִיג שַׁאפְן אַ רִיזְן סוּמֶע גֶעלְט, אִיךְ וֵויס אַז דוּ הָאסְט אַ גוּטֶע הַארְץ אוּן ווִילְסְט מִיר זִיכֶער הֶעלְפְן, אָבֶער פוּן צְוֵוייטְן זַייט זֶע אִיךְ נִישְׁט דוּ זָאלְסְט מִיר קֶענֶען גֶעבְּן אַזֶעלְכֶע גְרוֹיסֶע סוּמֶעס, אָבֶער וָואס? אֵיין זַאךְ קֶענְסְטוּ יָא טוּן, גֵיי צוּ ר׳ אָשֵׁר אוּן עֶרְווֶעק זַיין רַחֲמָנוּת עֶר זָאל מִיר גֶעבְּן דֶעם סְכוּם, פַאר אִים אִיז עֶס ווִי קְלֵיין גֶעלְט, אִיךְ קֶען דָאךְ נִישְׁט אָנְקוּמֶען צוּ דֶעם אָשֶׁרְ׳ן, פַאר דִיר אִיז דָאךְ יָא מֶעגְלִיךְ אַרַיינְצוּגֵיין צוּ אִים, אִיז טוּ מִיר דִי גֶענַאד, אוּן בֶּעט פוּן אִים פַאר מַיינֶעט וֶועגְן, אַזוֹי וֶועסְטוּ מִיר אוֹיפְרֶעכְטְן אוּן אִיךְ וֶועל זַיין אַ גֶעהָאלְפֶענֶער״.

גֶענוֹי ווִי מִיר הָאבְּן פַארְצֵיילְט דִי מָשָׁל פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן, פּוּנְקְט אַזוֹי כִּבְיָכוֹל גֶעשֶׁעט וֶוען מִיר בֶּעטְן זִיךְ בַּיים בַּאשֶׁעפֶער פַאר אַ יְשׁוּעָה. וַוייל עֶס אִיז פַארְהַאן אוֹיבְן כִּבְיָכוֹל צְוֵויי סָארְטְן רַחֲמָנוּת וָואס דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער הָאט בַּאשַׁאפְן, אֵיינְס וֶוערְט גֶערוּפְן רַחֲמִים פְּשׁוּטִים – פָּשׁוּטֶ׳ע רַחֲמָנוּת וואוּ מִיר קֶענֶען דָארְט גַאנְץ גְרִינְג מְעוֹרֵר זַיין אוּן זִיךְ

>>> הַמְשֵׁךְ אוֹיף זַייט 7

מזל טוב להר"ר אברהם יודא שפילמאן הי"ו
לרגל הולדת בתו למזל טוב
ווינטשן די תלמידים פון
רבי'נס מתמידים - והודעתם לבניך

מזל טוב להרה"ח ר' יושע זאב ווידער הי"ו
לרגל הולדת נכדו למזל טוב
ווינטשן די תלמידים פון
רבי'נס מתמידים - והודעתם לבניך

הגליון נתנדב ע"י
הר"ר יעקב ווייספיש הי"ו
לרגל הולדת בתו למזל טוב

הגליון נתנדב ע"י
הר"ר שמואל גפן הי"ו
לרגל הולדת בתו למזל טוב

הגליון נתנדב ע"י
הר"ר יעקב ווטריאל הי"ו
לרגל הולדת בנו למזל טוב

הגליון נתנדב ע"י
הר"ר אברהם ליכטער הי"ו
לרגל הולדת בנו למזל טוב